

Monumentnummer*: 510771

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 17 maart 1999
Kadaster deel/nr 82767/62

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Deventer Deventer Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Deventer

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Deventer B 16282

Omschrijving**

Inleiding

Aan het eind van de negentiende eeuw begonnen lokale overheden het belang in te zien van een goede drinkwatervoorziening voor de volksgezondheid. Bovendien was winst te behalen uit de exploitatie van een drinkwaterleiding. Gemeentes namen dan ook het particulier initiatief over tot het oprichten van waterwinbedrijven.

Het Gemeentelijk Hogedruk Waterleidingbedrijf te Deventer is in 1890 opgericht, aan het begin van een periode van snelle uitbreiding van het Nederlandse drinkwaterleidingnet. Het bedrijf, nu onderdeel van de Waterleidingmaatschappij Overijssel, behoort tot een van de eerste gemeentelijke waterleidingbedrijven in het land. Het POMPSTATION met aangebouwd FILTERGEBOUW maakt onderdeel uit van het waterleidingbedrijf. Het is in 1892 in Neo-Renaissancestijl gebouwd, naar ontwerp van stadsarchitect J.A. Mulock Houwer. Het bedrijf bestaat verder uit een reinwaterkelder, bijna geheel aan het oog onttrokken, twee dienstwoningen en een watertoren, die beschermd is (R: 12706).

Voor de winning van grondwater vormt het pompstation de spil van het bedrijf waaromheen de andere gebouwen zijn gegroepeerd. Hier bevinden zich de opvoer- en krachtwerktuigen. Dit pompstation is nog in gebruik en vrijwel in oorspronkelijke staat. In 1970 is de oorspronkelijke installatie vervangen door elektrisch aangedreven opvoer- en krachtwerktuigen, zonder dat daarbij belangrijke

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bouwkundige wijzigingen zijn aangebracht. De betegelde bak waarin de installatie staat is behouden. De schoorsteen voor de stoommachine is afgebroken.

Nadat het water is opgepompt wordt het gezuiverd. De filterketels die in het aanpalende filtergebouw zijn opgesteld zijn van na 1950. De voor Nederland betrekkelijk zeldzame zuiveringsmethode is echter niet wezenlijk veranderd.

Omschrijving

Pompstation met filtergebouw opgetrokken in baksteen over één bouwlaag met deels verdiepte vloer vanaf een rechthoekige plattegrond, onder een met bouletpannen gedekt mansardedak.

In de voorgevel drie negenruits schuifvensters onder segmentbogen. In de geveltop een laaddeur met aan weerszijden een roosvenster. In de zijgevels vier negenruits schuifvensters onder segmentbogen. Tussen de vensters muurankers van sierijzer.

Waardering

Pompstation met filtergebouw van cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang

- als onderdeel van een van de eerste gemeentelijke waterleidingbedrijven van Nederland
- als onderdeel van een productie-eenheid die als geheel illustratief is voor de grondwaterwinning in Nederland
- vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met andere gebouwen van het waterleidingbedrijf
- vanwege de ligging in een landelijke omgeving hetgeen kenmerkend is voor grondwaterwinbedrijven.
- vanwege de gaafheid

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf

Nutsbedrijf